

Byrådsavdeling for barn og utdanning
Rådhuset
0037 OSLO

Dato: 14.09.2006

Deres ref:
200603643

Vår ref (saksnr):
200604243-2

Saksbeh:
Hilde Driscoll, 23467096

Arkivkode:
354.2

ENDRING I FOLKETRYGDLOVEN – HØRING

1. Innledning

Det vises til ekspedisjon fra Byrådsavdeling for barn og utdanning av 6.9.2006 vedrørende ovennevnte med frist for tilbakemelding innen 15.9.2006.

Innledningsvis ønsker vi å påpeke at det er svært uheldig at Utdanningsetaten gis en så kort frist for å gi en høringsuttalelse. Den foreslåtte lovendringen vil dersom den blir vedtatt ha stor betydning for Utdanningsetaten og PPT. Det er vanskelig å kvalitetssikre arbeidet tilstrekkelig med kun 7 arbeidsdager til rådighet. Vi ber derfor om forståelse for at vår høringsuttalelse ikke er så grundig og gjennomarbeidet som den kunne ha vært dersom vi hadde hatt mer tid.

2. Bestillingen

I ovennevnte brev er Utdanningsetaten bedt om å foreta en juridisk og faglig vurdering av lovforslaget og vurdere de økonomiske og administrative konsekvenser for kommunen. Vi vil i det følgende ta for oss disse punktene. Vi vil i tillegg redegjøre for hvordan PPT er organisert og hvor mange logopeder og audiopedagoger som arbeider i PPT. Det er vanskelig for Utdanningsetaten å si mye om de økonomiske konsekvensene forslaget innebærer, da vi ikke har noen oversikt over utbetaling over folketrygden med hjemmel i folketrygdloven § 5-10. Vi kan likevel si litt om antatte økonomiske konsekvenser ut fra de opplysninger som ligger i brevet fra Helse- og omsorgsdepartementet.

3. Utdanningsetatens kommentarer til lovforslaget

3.1 Juridisk vurdering

Folketrygdlovens § 5-10 gir rett til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling for språk og taledefekter hos logoped og audiopedagog. Bestemmelsen gir slik den praktiseres i realiteten en rettighet i tillegg til opplæringslovas bestemmelser. Folketrygdlovens bestemmelse foreslås nå opphevet.

Opplæringslova kap. 4A og kap. 5 gi rett til spesialundervisning, se §§ 4A-2, 5-1 og 5-7. Opplæringslovas bestemmelser hjemler samme rett som folketrygdlovens bestemmelse, i det behandling for språk og taledefekter også rubriseres under spesialundervisning. Det vesentlige i folketrygdloven § 5-10 er at bestemmelsen uttrykkelig nevner språk og taledefekter og hvilken yrkesgruppe, nemlig logoped og audiopedagog, som skal gjennomføre undersøkelse og behandling. Opplæringslovas bestemmelser hjemler rett til spesialundervisning, men det sies

ikke i lovbestemmelsene klart hvilke vansker som utløser en slik rett og heller ikke hvilke yrkesgrupper som skal gi spesialundervisningen.

Språk og taledefekter er vansker som kan utløse rettigheter etter opplæringslova §§ 4A-2, 5-1 og 5-7. Bestemmelsene gir rett til spesialundervisning for voksne på grunnskolens område, § 4A-2, for førskolebarn, § 5-7, elever i grunnskolen og elever i videregående skole, § 5-1. Det følger av forarbeidene til § 4a-2 at regelen også åpner for re-læring av grunnleggende kommunikasjonsferdigheter og grunnleggende lese- og skriveferdigheter. Opplæringslova § 4A-2 fanger opp grupper som tidligere falt inn under opplæringslova § 5-2, 1. ledd 1. pkt., der det het: *"Voksne som på grunn av sykdom eller skade har behov for fornyet grunnskoleopplæring, har rett til slik opplæring."* Slik vi ser det er lovens bestemmelser nå svært generelle og favner (for) vidt. Det er ikke alltid like lett å tolke hvilke forhold som faller inn under lovens bestemmelser. Dette kan medføre at personer som har rett til hjelp for sine vansker ikke får det.

Opplæringslova kap. 4 og 5 hjemler en rett til spesialundervisning. Det stilles store krav til kommunen om at den enkelte får den hjelp han har rett til. Dersom det kan påvises at kommunen har sviktet i så måte vil det kunne utløse erstatningssøksmål fra enkeltpersoner. Konsekvensen av at lovbestemmelsene blir for generelle kan være framtidige erstatningskrav fra personer som ikke har fått den hjelp de har hatt krav på.

3.2 Faglig vurdering

Ved undersøkelse og behandling for språk og taledefekter er det viktig å benytte fagperson med den kompetanse som trengs. Folketrygdloven sikret en rettighet til hjelp fra logoped eller audiopedagog. Ved en eventuell lovendring faller dette bort. Fra et faglig ståsted er dette uheldig. Det er viktig å sette inn riktig hjelp. Når lovbestemmelsene er såpass vide og vanskelige å tolke ser vi at det kan bli problematisk å gi den hjelp den enkelte har behov for. Dette er også et ressursproblem, i det enkelte tiltak er mer kostbare enn andre.

Etter folketrygdloven § 5-10 kan en lege henvise til logoped eller audiopedagog. Spørsmålet reiser seg da om hvem som skal foreta den sakkyndige vurderingen etter opplæringslovas bestemmelser. Kan en lege foreta sakkyndig vurdering? Til nå har ikke logopeder/audiopedagoger i PPT foretatt sakkyndige vurderinger. Bør dette endres?

3.3 Økonomiske konsekvenser

Som nevnt har ikke Utdanningsetaten oversikt over utbetalinger med hjemmel i folketrygdloven § 5-10. Det er privatpraktiserende logopeder som mottar disse pengene. Vi kan derfor ikke si hvor mye penger som utbetales i Oslo kommune etter folketrygdloven § 5-10.

Det følger av brevet fra Helse- og omsorgsdepartementet at folketrygden i 2005 utbetalte 59 mill. kroner på landsbasis til privatpraktiserende logopeder og audiopedagoger og at det tas sikte på å overføre et tilsvarende beløp til rammetilskuddet til kommunene. Det betyr at kommunene vil motta gjennomsnittlig 140 000 kroner. I det Oslo kommune huser 10 % av landets befolkning er det sannsynlig at 590 000 kroner vil overføres hit. Dette utgjør en stilling.

Utdanningsetaten vil anta at dersom man skal oppfylle de rettigheter som personer med språk og taledefekter har vil det kunne medføre store merutgifter for kommunen. Vi viser til det vi har skrevet under pkt. 3.4 nedenfor. Å beregne disse kostnadene har vi ikke grunnlagsmateriale for å kunne gjøre. Heller ikke tid.

3.4 Administrative konsekvenser

Oslo kommune har erfaringsmessig gitt førskolebarn og skolebarn den hjelp de har trengt dersom de har hatt språk og taledefekter. Dersom det har vist seg vanskelig å få hjelp har enkeltpersoner tydd til privatpraktiserende, noe de har hatt rett til etter folketrygdloven § 5-10.

Oslo kommune har ikke vært like flinke til å gi hjelp til voksne som pga. sykdom, skade eller ulykke har behov for re-læring av grunnleggende kommunikasjonsferdigheter og grunnleggende lese- og skriveforståelse, for eksempel slagpasienter.

Slik det nå er har deler av gruppen som har behov for behandling for språk og taledefekter vært vant til at de kan få hjelp med hjemmel i folketrygdloven § 5-10. Deler av gruppen er ressurssterk og vil stå på for å få sine rettigheter. PPT må ha en beredskap for å kunne ta imot denne gruppen. Dette krever at man tenker annerledes enn tidligere slik at denne gruppen ikke faller utenfor. Det krever at PPT må gjennomgå sine rutiner. De administrative utfordringene er store.

4. Organiseringen av PPT

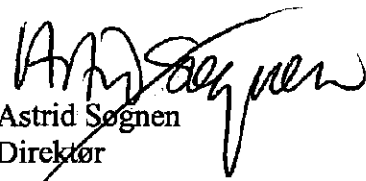
Oslo er delt inn i 6 skolegrupper. Alle skolegruppene er tilknyttet Pedagogisk-psykologisk tjeneste. Hver skolegruppe ledes av en områdedirektør som inngår i ledelsesgruppen i Utdanningsetaten. Fagpersonene i tjenesten har bakgrunn som psykologer, pedagoger, spesialpedagoger, sosionomer, logopeder og synspedagoger.

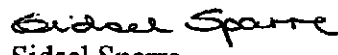
Det arbeider ca. 35 logopeder i PPT. De er fordelt på skolegruppene. Hver skole har en ansvarlig logoped. Vetland har ansatt audiopedagoger og gir tilbud til gruppen 0 – 16 år. Nordre Åasen har også audiopedagoger og har tilbud for gruppen fra 16 år og oppover.

5. Konklusjon

Slik Utdanningsetaten ser det vil den foreslåtte lovendringen ha betydning for organiseringen av PPT, i det vi må sikre at ikke grupper som har rettigheter etter opplæringslova kap. 4 og 5 faller utenfor. Endringen vil også ha økonomiske konsekvenser for Utdanningsetaten og PPT. Vi ser at det er riktig vei å gå å samle det som gjelder opplæring ett sted lovmessig. Endringen kan likevel ha større rekkevidde enn det vi nå er klar over.

Med hilsen

Astrid Søgne
Direktør

Sidsel Sparre
Avdelingsdirektør